

Odbor za evropske integracije
upoznat sa modelom
monitoringa i izveštavanja
za poglavlja 23 i 24

Opštine potpisale prvu
Deklaraciju o
unapređenju položaja
Roma

29 Minority News

mesečni bilten o životu manjinskih zajednica u Srbiji

oktobar 2016

Veličkovski: Komunikacija među institucijama treba da bude življia

Neće biti revizije
Aкционог
плана

Održan okrugli sto
na temu manjinskog
novinarstva i
poglavlja 23

IZDVAJAMO

Revizija Aкционог плана?

Ministar državne uprave i lokalne samouprave u Vladi Republike Srbije, Ana Brnabić, odlučila je da neće biti revizije Akcionog plana za nacionalne manjine, koji je inače deo Poglavlja 23 u pregovorima za pristupanje EU, a koju je u ime Koordinacije nacionalnih saveta nacionalnih manjina zahtevao njen predsedavajući, Sulejman Uglijanin.

Manjinski mediji i pregovaračko poglavlje 23

Novinsko-izdavačka ustanova „Hlas ljudu“ organizovala je u Pokrajinskoj skupštini okrugli sto na temu „Manjinsko novinarstvo u Srbiji u procesu evropskih integracija sa naglaskom na Poglavlje 23“. Ovim okruglim stolom ustanova je pokrenula javnu debatu na temu manjinskog novinarstva u procesu pristupnih pregovora i otvara novo poglavje u saradnji sa pokrajinskim, republičkim i međunarodnim, odnosno građanskim institucijama koje žele da daju svoj doprinos kroz interkulturalni dijalog o medijskim temama.

Jubilej „Bunjevačkog kola“

Udruženje građana „Bunjevačko kolo“ obeležilo je 95 godina postojanja. Svečanost su organizovali u Bunjevačkoj kući u Somboru, gde su otvorili i izložbu umetničke fotografije Petra Zamba.

Ako imate pitanje vezano za funkcionisanje nacionalnih saveta nacionalnih manjina ili za oblast prava nacionalnih manjina rado ćemo pronaći i objaviti odgovor.

info@minoritynews.rs

UVODNIK 29

Gde smo posle toliko godina?

Oktobar – mesec koji nas već punih 16 godina podseća na čuvene demonstracije, demokratske promene koje smo željno iščekivali. Podsetimo se, velike demonstracije u Beogradu su izbile pošto je tadašnji predsednik države Milošević odbio da prizna izborne predsedničke rezultate. Tog 5. oktobra se ujedinila celo Srbija i odlučno pošla u borbu za demokratiju.

Početak je izgledao obećavajući. Svi su verovali u bolje sutra, napredak sopstvene države. Međutim... Promene koje su i počele da se dešavaju odjednom su zaustavljene i celokupno društvo je počelo sve više da tone. Često se može čuti da su izneverena očekivanja građana u pogledu boljeg života. Toliko vremena, reformi, raznih obećanja... Došli smo do toga da ne samo mлади, već i старији грађани наше земље напрасно траže посао van granica, da припадници manjinskih zajedница морaju да се bore за несметано изучавање матерњег језика, да минимално обраћамо паžњу на средства javnog информисања, zloupotrebljavamo sudstvo itd.

Problema има доста, а ми као да заборављамо да posle 16 godina још увек куцамо на врата Европске уније. Још увек smo на великому тесту, који ако не полоžимо, teško да ћемо иći на правни. Наš put ка Европској унији у многоме зависи и од односа са Косовом и Метохијом. Комunikација на релацији Београд – Приштина nije увек најпријатнија за слушање и чitanje, ali управо изостанак напретка у дијалогу ове две стране може утицати на stagnaciju procesa pristupnih pregovora. Ipak, i posle 16 godina још увек постоје ljudi koji se odlučno bore за владавину права и демократију. Možda ipak nije sve tako crno. Možda će se raziči oktobarski tmurni oblaci i sačekaće nas sunce, koje je некада и почело da izlazi, pa se opet povuklo.

U Srbiji žive pripadnici 30 različitih nacionalnih zajednica!

Ponekad nedostaje komunikacija među institucijama

Makedonska nacionalna manjina ove godine proslavlja 70. godišnjicu od doseljavanja u Vojvodinu. Naravno, ova zajednica nastoji da se što više razvija, što primećuju i zvaničnici matične države Makedonije. Međutim, i Makedonci u Srbiji se susreću sa brojnim problemima, o kojima je govorio predsednik Nacionalnog saveta makedonske nacionalne manjine, Borče Veličkovski.

Ove godine makedonska zajednica proslavlja značajan jubilej. Na koji način je obeležena 70-godišnjica doseljavanja Makedonaca u Vojvodinu?

Ova godina je interesantna. Pre 70 godina su se čuvenim vozom bez voz ног reda naši preci, jedan veliki broj Makedonaca, doselili iz svih krajeva Republike Makedonije, najviše iz Krivopalanačkog kraja, pre svega u južni Banat, tačnije u Pančevo sa svojim okolnim mestima, Jabuku, Kaćarevo, Glogonj, ali i u Vršac i Plandište. I danas, mi, njihovi potomci, smo građani

Republike Srbije. Sedamdeset godina nije mali jubilej. Mi smo se potrudili da ove godine, pošto 70 godina obeležavamo prvi put kao nacionalna manjina u Republici Srbiji, napravimo niz manifestacija kojima ćemo da proslavimo ovaj veliki jubilej. I u tom pravcu smo već tokom ove godine organizovali sadnju makedonskog hrasta u svim ovim mestima koje sam pomenuo, kao simbol prijateljstva Makedonaca i Srba, ali i kao simbol dugovečnosti i jednog opstanka međusobne tolerancije i prijateljstva. Posetili smo sva ova mesta. Bio je to jedan zanimljiv karavan. Nara-

vno, u okviru svih ovih manifestacija planira se i veliki broj drugih, od kojih su mnoge već održane. Cela godina je vezana za 70 godina od doseljavanja naših predaka na ove prostore, proslava Ilindana, proslava 8. septembra, odnosno proslava Dana Republike Makedonije, niz manifestacija koje su se dešavale na kulturnom planu. Otvorili smo i konkurs u svim školama gde se uči Makedonski jezik sa elementima nacionalne kulture kako bi se i najmlađi uključili u ovaj proces. Tema je, naravno, 70 godina od doseljavanja Makedonaca u Vojvodinu. Plani-

ramo da završimo godinu podizanjem spomenika koji će nositi ime Majka Makedonija, kako je nazvana i cela ovogodišnja manifestacija. Ta skulptura je rad Siniše Noveskog, vajara, učenika čuvenog Tometa Serafimovskog. Da podsetim, Tome Serafimovski je autor skulpture Sv. Kirila i Metodija koja se nalazi u Beogradu. Planira se i snimanje dokumentarnog filma, za što su već određena sredstva i obezbeđena. Osmislili smo zaista veliki niz dešavanja, neke smo već promovisali, neke planiramo da promovisemo. To, naravno, zavisi od ekonomskog momenta, a naša volja je tu.

Kao što se rekli, 70 godina nije malo, međutim kako ste zadovoljni položajem makedonske manjine u Srbiji koji se građio tokom svih ovih godina?

Ja sam već dugo godina predsednik Nacionalnog saveta makedonske nacionalne manjine u Srbiji, od osnivanja sam praktično na nekim funkcijama, poslednja dva mandata sam predsednik Saveta. Pratim život i rad svih nacionalnih zajednica. Jedno vreme sam i bio predsednik Koordinacije svih nacionalnih saveta na teritoriji Republike Srbije. I ono što uvek ističem i pored brojnih problema i pored života koji je proces sam po sebi kod nas, nacionalnih manjina, to je da je Srbija jedna od retkih, ako ne i jedina zemlja u okruženju, mogu slobodno da kažem i u Evropi i u svetu, koja ima sistem zaštite prava nacionalnih manjina kroz nacionalne savete kao državne institucije, odnosno kroz državno-predstavnička tela. Nešto slično postoji u Hrvatskoj, ali to je jedan nacionalni savet koji okuplja sve nacionalne zajednice. Ovde funkcioniše, da podsetim, Nacionalni savet nacionalnih manjina kojim predsedava premier Republike Srbije koji je u tom trenutku aktuelan premier. I to su mehanizmi koji treba da se dorade, ali koji zaista pružaju mogućnost za ostvarivanje visokog stepena prava što zaista u okruženju ne postoji. I gde god da gostujem, da li je to Makedonija ili Srbija, to ističem, jer to jeste ponos Republike Srbije i u tom pravcu mislim da i Evropa od nas može da nauči nešto.

Pojedine manjinske zajednice ističu kao gorući problem, a pogotovo ove godine, situaciju u obrazovanju, a koja se, naravno, tiče manjina. Da li je pripadnicima makedonske manjine omogućeno obrazovanje na makedonskom jeziku?

Moram najpre da napravim uvod. Mi smo 1991. godine bili konstitutivan narod u tadašnjoj Jugoslaviji. Prosto, spadamo u red novonastalih nacionalnih manjina, isto kao Hrvati, Slovenci i Crnogorci, i možda je nama potrebniji veći i jači podstrek u tom polju. Mi smo 2011. uspeli da uvrstimo predmet Makedonski jezik sa ele-

mentima nacionalne kulture u obrazovni sistem Srbije. Usvojeni su nam planovi i programi koji su inače bili spremni još 2006. godine za izučavanje ovog predmeta. Do sada su urađeni udžbenici za 1. i 2. razred, a dobio sam informaciju da je i za 3. razred gotov. Predat je zahtev za udžbenik za 4. razred i sada se radi na udžbenicima za razrede od 5. do 8. i planovi za te razrede koji su predati na obradu u nadležne institucije. Trenutno imamo nastavu na makedonskom jeziku, odnosno izučava se predmet Makedonski jezik sa elementima nacionalne kulture u nekoliko mesta u Republici Srbiji, tamo gde imamo mogućnosti, gde je naša koncentracija malo veća, pre svega u Jabuci, gde je i započet pilot projekat uvođenja

**Od početka sam tu,
trudio sam se da
maksimalno sebe dam
za ostvarivanje
makedonskog
naroda
na ovim prostorima,
ali i drugih nacionalnih
zajednica i srpskog
naroda.**

Makedonskog jezika sa elementima nacionalne kulture. Tu smo već stigli do 5. razreda, u Kačarevu do 4. razreda, i od prošle godine, vrlo je interesantno, reč je o centralnoj i južnoj Srbiji, u Leskovcu, sa 2 razreda sa preko 60 učenika. U Jabuci to je osnovna škola „Goce Delčev“ koja se i zove po našem revolucionaru, u Kačarevu je to škola „Žarko Zrenjanin“, u Leskovcu osnovna škola „Svetozar Marković“. I vrlo je interesantno da u ovom pravcu rada postoji jedan vrlo veliki interes za izučavanje predmeta Makedonski jezik, upravo u sredinama gde to možda i nismo očekivali. U Leskovcu je to izuzetno dobro krenulo. I ove godine imamo jedan ohrabrujući podatak, preko 100 učenika u osnovnim školama u Vranju je izrazilo zainteresovanost za izučavanje ovog predmeta, što je takođe vrlo interesantno, i to su učenici od 5. do 8. razreda. U komunikaciji smo sa Ministarstvom prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i sa Zavodom za unapređenje obrazovanja i vaspitanja Republike Srbije i Nacionalno-prosvetnim savetom. To su institucije sa kojima mi vrlo tesno sarađujemo. Planovi za izučavanje predmeta Makedonski jezik sa elementima nacionalne kulture koji su

predati u oktobru prošle godine još uvek nisu došli na dnevni red za usvajanje u Nacionalno-prosvetnom savetu. Ministarstvo je odradilo svoj posao, Zavod za unapređenje je takođe rekao svoju reč. Već nekoliko meseci čekamo odluku Nacionalno-prosvetnog saveta. Na kraju smo došli do toga da je komunikacija između ovih institucija zatajila. Nama je školska godina počela i mi smo sada u opasnosti da nam 100 đaka ostane bez plana i programa po kojima će učiti. Udžbenici su poseban momenat. Ja moram da budem iskren, ovo govorim i na sednicama Koordinacije i na sednicama Ministarstava – taj proces je vrlo spor. Mi sada već imamo učenike 5. razreda u ovom programu, a imamo udžbenike tek za 1. i 2. razred. Ono što je vrlo interesantno, udžbenike mi pripremamo, iako bi to trebalo da radi Ministarstvo. Nacionalni savet praktično izdvaja sredstva iz svojih redovnih sredstava da angažuje autore udžbenika, da angažuje ilustratore, da angažuje recenzente, da angažuje sve one ljude koji su potrebni da se napravi jedan kvalitetan udžbenik. Sve to predamo nadležnim institucijama. Oni nam nakon zaista dugog čekanja daju zeleno svetlo, a onda mi te iste udžbenike kupujemo od njih. Što je duplo bacanje para. Sve je to novac iz budžeta Republike Srbije, ali mislim da taj sistem treba da bude malo sređeniji. Ja se nadam da će novi ministar malo povesti računa i o tom segmentu. Proces postoji, samo ga treba ubrzati, komunikacija između nadležnih institucija Republike Srbije, i nacionalnih saveta, ali i Koordinacije nacionalnih saveta, koja je prisutna, trebalo bi bude živilja, brža, i onda verujem da će stvari leći na svoje mesto.

Kakva je situacija u medijima? Da li su makedonskoj zajednici omogućeni medijски sadržaji na maternjem jeziku?

Trenutno je to javni servis, koji je po zakonu i Ustavu nadležan, odnosno ima obavezu da to radi. O tome smo razgovarali na Savetu Republike Srbije za nacionalne manjine kojim predsedava premier. Zakon o medijima koji je skoro donesen je napravio malu pometnju u informisanju manjina na svojim maternjim jezicima. Moram da iskoristim priliku da pozdravim rad emisije „Hronika nacionalnih manjina“ koja je proizašla iz aktivnosti Minority News-a i sajta koji smo započeli upravo u to vreme kada sam ja bio predsednik Koordinacije svih nacionalnih saveta. Tada je postojala ideja da se na nacionalnoj frekvenciji čujemo kao nacionalne zajednice. Vrlo je bitno da što veći broj ljudi može da nas vidi i sasluša. Međutim i ta mreža lokalnih medija koju smo na taj neki način pokrivali je sada već ugrožena ili ne postoji. Moram da kažem, da smo mi do donošenja tog zakona

imali radio-televizijsku emisiju na RTV Pančeve „Банатско сонце“, pored emisije „Македонско сонце“ на RTV Vojvodina imali smo i emisiju „Македонијо добар ден“ на TV Leskovac, reemitovanje sa RTV Vojvodine na RTV Nišu, „Hronika nacionalnih manjina“ u Čačku i emisija „Infomak“ u Vranju i nekoliko radio stanica. Danas to više ne postoji. Još uvek radi samo radio-televizijska emisija na RTV Pančeve „Банатско сонце“. U ovom trenutku jedina novina je podlistak u nedeljniku Pančevac. To je nedeljnjk koji izlazi na teritoriji grada Pančeva i bio je najtričniji možda i na nivou cele tadašnje Jugoslavije. Tada, pre tridesetak godina, imali smo podlistak na makedonskom jeziku. Sada smo upravo u saradnji sa novim vlasnikom Pančevca, koji je igrom slučaja Makedonac, uspeli da dogovorimo izlaženje podlistka na makedonskom jeziku, ali ne samo na makedonskom jeziku, nego i na slovačkom, mađarskom i rumunskom jeziku, dakle jezicima nacionalnih manjinskih grupa koje su zastupljene u gradu Pančevu. I jedna nova situacija koja me posebno raduje je radio emisija na RTV Vranje koja će ići u vidu makedonske razglednice i koja je počela sa emitovanjem 1. septembra. Tako da to su neki novi modeli kojima pokušavamo da informišemo našu javnost.

U julu ove godine Vam je kao predsedniku Nacionalnog saveta makedonske nacionalne uručeno priznanje „Medalja zasluge za Makedoniju“. Koje vaše aktivnosti su doprinele tome da budete nosilac ove nagrade?

To je možda pitanje, pre svega, za samog Predsednika koji je dodelio ovo visoko odlikovanje i njegovu specijalnu komisiju za dodelu odlikovanja. Mi se već 15 godina bavimo ovim problemima, praktično od 2001. godine. Tada sam bio jedan od najmlađih aktivista makedonske nacionalne zajednice, sada više nisam. Prošli smo neki put, uzimajući u obzir da smo bili konstitutivan narod od 1991. godine. Godine 2002. nismo bili organizovani kao nacionalna zajednica i onda smo počeli da se organizujemo kroz oblike civilnih organizacija, udruženja, nakon toga i nacionalnih saveta. Od početka sam tu, trudio sam se da maksimalno sebe dam za ostvarivanje makedonskog naroda na ovim prostorima, ali i drugih nacionalnih zajednica i srpskog naroda. I drag mi je da je to neko prepoznao. Ja moram da kažem da je Nacionalni savet, koji vodim poslednjih šest godina, 2013. godine već dobio vrlo visoko ustavno priznanje Republike Makedonije, kao institucija. Ovo odlikovanje koje spada u red najvećih ustavnih priznanja Republike Makedonije je dodeljeno za lične zasluge, pre svega za afirmaciju Makedonije u svetu i ono što je meni vrlo bitno, unapređenje od-

nosa Republike Makedonije sa nekom državom. U ovom slučaju radi se o Republici Srbiji, gde živim 35 godina, građanin sam ove države i volim ovu državu, kao i Republiku Makedoniju, moju maticu. Tako da to povezivanje, sav taj jedan trud, ne samo u smislu ostvarivanja prava makedonske nacionalne zajednice, već i u tom približavanju dva naroda, dva bratska naroda, dva naroda koji nikad nisu i nadam se da neće imati problema, sve to je uzrokovalo da me Predsednik primeti i da me odlikuje ovim velikim priznanjem.

U okviru svojih nadležnosti imate formirano radno telo za rodnu ravnoprav-

**Posao države je da štiti
sve interese,
naš posao je da štitimo
interese
nacionalnih
zajednica, a zajednički
posao je da se nađemo
negde na sredini.**

**nost, što vas svrstava među (samo) tri
nacionalna saveta koja su formirala ovo
telo. Da li su članovi tela bili aktivni u
proteklom periodu? Kakva je situacija
po pitanju rodne ravnopravnosti u vašem
nacionalnom savetu?**

Mi smo Nacionalni savet koji je 2012. godine formirao tada Odbor za ravnopravnost, a sada, pošto sad po novom zakonu postoje samo četiri odbora (za obrazovanje, kulturu, informisanje i službenu upotrebu jezika i pisma), je to radno telo. Ako se mi već bavimo ostvarivanjem prava, zaštitom ostvarenih prava, povećanjem stepena ostvarenih prava nacionalnih zajednica ili u ovom konkretnom slučaju makedonske nacionalne zajednice kroz kulturu, kroz obrazovanje, kroz informisanje, kroz službenu upotrebu jezika i pisma, onda je nelogično da se u celom tom procesu ne bavimo i ovim segmentom vrlo bitnim za jedno zdravo društvo. Mi smo to prepoznali na predlog jedne naše koleginice koja je u tom mandatu bila članica Saveta, Ljubice Dojčinovske, i formirali smo po prvi put ovaj Odbor. Naravno, ekonomski problemi postoje, pre svega u radu ovog tela moramo da nađemo sredstva za veliki broj aktivnosti. Ali ovaj Odbor se trudi da bude što prisutniji u smislu edukativnog procesa, što znači da učestvuje na svim okruglim stolovima, konferencijama koje imaju kao

temu rodnu ravnopravnost. Ideja naša je da kroz taj Odbor edukujemo pre svega pripadnike makedonske nacionalne zajednice, ali i šire, o pravima ljudi i u ovom segmentu. Na kraju krajeva, rodna ravnopravnost, sama po sebi govori da smo svi mi jednaki rođenjem i tako i treba da se ponašamo. Mi tu zaista, kao Nacionalni savet, nemamo problem. Ja sam predsednik Saveta, međutim, od dva potpredsednika, jedan je žena. Zatim od četiri bitna odbora, dva vode muškarci, dva vode žene. Radno telo za rodnu ravnopravnost vodi moja koleginica, Darinka Stamenka. Velika je prisutnost naših dragih dama u Nacionalnom savetu, ali i u makedonskoj zajednici uopšte, među civilnim organizacijama koje postoje u Republici Srbiji veliki broj vode žene. I to je nešto što kod nas izaziva ponos sa jedne strane, a sa druge strane mislim da je jako bitno da rodna ravnopravnost ne podrazumeva samo prisustvo žena, nego prisustvo manje zastupljenog pola, pa se nekad našlim da treba voditi računa i o nama muškarcima, jer ćemo uskoro postati ugroženi. Naravno, to je samo šala. Mislim da treba da delimo odgovornost i prava na potpuno jednak način.

Za kraj ovog razgovora smo ostavili pitanje koje se tiče svih nacionalnih zajednica u Srbiji. Naravno, govorimo o Akcione planu za ostvarivanje prava nacionalnih manjina u okviru Poglavlja 23. Da li ste zadovoljni usvojenim Akcionim planom?

S obzirom na to da sam bio jedan od učesnika u izradi Akcione plana za Poglavlje 23 kao predstavnik nacionalnih manjina u Republici Srbiji na poziv direktorce Kancelarije za ljudska i manjinska prava, dr Suzane Paunović, ne mogu da kažem da nismo zadovoljni, ne mogu ni da kažem da smo do kraja zadovoljni. Ali ono što mogu da kažem je da smo zaista zapeli u izradi tog Akcione plana. Imali smo veliki broj sesija, veliki broj sastanaka, veliki broj okruglih stolova gde smo praktično ceo dokument, a osnovu je upravo dala Koordinacija nacionalnih saveta, to moram da istaknem, čistili reč po reč, analizirali reč po reč, vagali smo svaku reč koja bi trebalo da se nađe u Akcione planu. Naravno, posao države je da štiti sve interese, naš posao je da štitimo interesе nacionalnih zajednica, a zajednički posao je da se nađemo negde na sredini. Ono što je dobro u ovom delu Akcione plana i što je zaista zadovoljavajuće, ja se nadam da će to i u onom drugom delu biti rešeno, a to je implementacija koja nekad ume da kasni. Ono što je na papiru je zaista kvalitetno, možda je moglo i bolje, ali uvek može bolje. Nadam se da će implementacija biti takva i onda možemo da kažemo da smo potpuno zadovoljni.

Manjinski mediji i pregovaračko poglavlje 23

Izvor: Hlas ljudu

U drugoj polovini oktobra meseca NIU „Hlas ljudu“ organizovala je u Pokrajinskoj skupštini okrugli sto na temu „Manjinsko novinarstvo u Srbiji u procesu evropskih integracija sa naglaskom na Poglavlje 23“.

U uvodnom delu prisutne su pozdravili direktor NIU „Hlas ljudu“, Samuel Žiak, zamenik ambasadora Slovačke republike u Beogradu, Peter Susko, predsednica Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine, Ana Tomanova Makanova, i odgovorna urednica nedeljnik „Hlas ljudu“, Vladimira Dorčova Valtnerova, koja je ovom prilikom istakla da uloga medija nije samo informisanje, već i pokretanje ovačkih debata o ulozi i položaju medija.

Okrugli sto koji je održan u sali Pokrajinske skupštine organizovala je NIU „Hlas ljudu“, čime je ova ustanova pokrenula javnu debatu na temu manjinskih medija u procesu pristupnih pregovora.

Slobodan Arežina, član Pregovaračkog tima sa EU, je između ostalog istakao, da je izrazito važno da se sve reforme sprovode pre ulaska u uniju. „Ja sam protiv tzv. veštačkog pridruživanja, jer mislim da je dobro da sve zemlje koje su u ovom delu Evrope prolaze kroz taj proces na način koji će značiti promene u zakonima, praksi i institucijama, jer članstvo jeste važan cilj, ali važnije je da svaka buduća članica prođe kroz proces prilagođavanja“, istakao je Arežina. Po njegovim rečima mora se primeniti jedno od ponuđenih rešenja sadržanih u Akcionom planu, a koja će obezbediti kontinuitet medija. „Manjinski mediji se ne mogu dovesti u istu poziciju kao mediji na većinskom jeziku, jer ovi mediji ne mogu da izdrže tržišnu utakmicu, a nisu ni sa istom svrhom osnovani“.

Učesnike debate je zanimalo šta manjinski mediji mogu očekivati od pokrajine, odnosno da li će ona ostati glavni finansijer ovi medija. Đorđe Vukmirović, pomoćnik pokrajinskog sekretara za kulturu, javno informisanje i odnose sa verskim zajednicama zadužen za medije, je tom prilikom rekao da se situacija sa finansiranjem neće pogoršati, već naprotiv, pronaći će način da se poveća budžet kako za finansiranje

manjinskih medija tako i za projektno finansiranje.

Panelisti nisu izostavili ni temu privatizacije lokalnih medija. Ana Jaškova, predsednica Odbora za informisanje Nacionalnog saveta

organizovali neku vrstu bazične obuke za novinare i urednike u prvom kolu konkursnog finansiranja, ali primetili smo slabu zainteresovanost lokalnih samouprava, što dovodi do brojnih nepravilnosti pre svega u raspisivanju ovih konkursa i netransparentnosti u raspodeli sredstava.“

slovačke nacionalne manjine, istakla je da je zakonom, a i Akcionim planom za manjine određeno da privatizovani lokalni i regionalni mediji treba da se finansiraju putem konkursnog finansiranja. „Pokrajinske institucije u saradnji sa novinarskim udruženjima i građanskim inicijativama su

Na osnovu debate učesnici su usvojili i zaključke. Kako su naveli podržavaju Akcioni plan za pregovaračko poglavlje 23 koji je Republika Srbija postavila strateško opredeljenje unapređenja institucionalnog i zakonodavnog okvira u oblasti osnovnih ljudskih i manjinskih prava i sloboda; Obezbeđivanje dovoljnog i stabilnog finansiranja kojim se garantuje održivost medija na jezicima nacionalnih manjina treba, kako se navodi i u Akcionom planu, realizovati pre svega kroz nastavak budžetske podrške za medije u vlasništvu nacionalnih saveta nacionalnih manjina i izuzimanje medija u vlasništvu nacionalnih saveta od privatizacije u skladu sa Zakonom o javnom informisanju i medijima. Konstatovali su da se zabrana zapošljavanja lica u javnom sektoru negativno odražava na mogućnosti kadrovske obnove manjinskih redakcija, te predlažu da medijski poslenici budu izuzetak, na koje se ova zabrana ne bi odnosila, dok u cilju praćenja savremenih medijskih trendova u narednom period smatraju da treba insistirati na svim vrstama podrške u razvoju digitalnih izdanja manjinskih medija u smislu tzv. evropske digitalne agende.

Neće biti revizije Akcionog plana za nacionalne manjine

Izvor: Kancelarija za ljudska i manjinska prava

Ministar državne uprave i lokalne samouprave u Vladi Republike Srbije, Ana Brnabić, poručila je da neće biti revizije Akcionog plana za nacionalne manjine, koji je inače deo Poglavlja 23 u pregovorima za pristupanje EU.

Brnabić je, nakon sastanka sa predsednicima nacionalnih saveta nacionalnih manjina, objasnila da ne postoji

hanizam za saradnju sa nacionalnim manjinama kroz nacionalne savete, ukazala je ona. Ministarka je naglasila da je to mehanizam koji je prepoznat i od strane Evropske unije, Saveta Evrope i OEBS-a, kao jedan od najboljih za zaštitu prava nacionalnih manjina.

Prema njenoj oceni, Vlada je u pretходnom periodu puno uradila na razvoju dijaloga i obezbeđivanju razvoja

nju tog plana, koji se odnosi na period do kraja juna 2016. godine.

Poverenik za zaštitu ravnopravnosti, Brankica Janković, ocenila je da je država puno učinila u oblasti unapređenja sistema zaštite i ostvarivanja prava nacionalnih manjina.

razlog za reviziju ovog dokumenta, i dodala da je to plan koji je donet konсенzusom i u čijoj su pripremi učestvovali predstavnici 21 nacionalne manjine.

Ona je naglasila da su do nekog trenutka u izradi plana učestvovali predstavnici bošnjačke nacionalne manjine, koji su se onda sami isključili iz daljeg rada.

Reviziju tog plana predložio je predsedavajući Koordinacije nacionalnih saveta nacionalnih manjina, Sulejman Ugljanin, koji nije došao na sastanak.

Brnabić je istakla da je Srbija potvrdila da je lider u Evropi u poštovanju manjinskih prava i da namerava da tako i ostane.

Velika stvar po kojoj se Srbija razlikuje u poštovanju prava nacionalnih manjina od mnogih drugih zemalja, pa i onih u Evropskoj uniji, jeste ta što je naša zemlja institucionalizovala me-

prava i sloboda nacionalnih manjina, sarađujući sa nacionalnim savetima na Akcionom planu za ostvarivanje prava nacionalnih manjina, koji je usvojen u martu ove godine.

Brnabić je naglasila da je puna implementacija tog akcionog plana trenutno najvažniji zadatok, uz napomenu da se resorno ministarstvo u tom pogledu oslanja kako na nacionalne savete, tako i na institucije, kao što su Poverenik za zaštitu ravnopravnosti i Kancelarija za ljudska i manjinska prava.

Pred našom zemljom je, kako je podsetila, i rad na izmenama i dopunama dva važna zakona – Zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina.

Direktor Kancelarije za ljudska i manjinska prava Vlade Srbije, Suzana Paušović, rekla je da to telo prati implementaciju Akcionog plana za nacionalne manjine, i da je već počelo da priprema prvi izveštaj o sprovođe-

Na konferenciji za medije, održanoj 13. oktobra u Nacionalnom savetu bošnjačke nacionalne manjine, predsedavajući Koordinacije nacionalnih saveta nacionalnih manjina, Sulejman Ugljanin, između ostalog je izjavio da Akcioni plan, u procesu izrade, nije uvrstio bitne predloge nacionalnih saveta nacionalnih manjina i u sebi ne sadrži ključne obaveze države Srbije prema nacionalnim manjinama. Tom prilikom je, u ime Koordinacije, predložio sledeće zahteve:

- Da Vlada Srbije donese odluku o reviziji postojećeg Akcionog plana za nacionalne manjine;
- Da Vlada Srbije osigura da predlozi i zahtevi Bošnjaka i drugih manjina budu adekvatno razmatrani i uvršteni u sadržinu novog Akcionog plana;
- Da se novim Akcionim planom jasno definisu aktivnosti koje država treba da učini u rešavanju problema manjina;
- Da se jasno utvrde nosioci aktivnosti u ime države;
- Da se tačno i precizno utvrde krajnji rokovi za završetak aktivnosti;
- Da se odrede potrebna sredstva za izvršenje aktivnosti i izvori finansiranja;
- Da novi Akcioni plan dobije saglasnost Saveta Republike Srbije za nacionalne manjine.

Odbor za EU upoznat sa monitoringom za poglavlja 23 i 24

Izvor: Tanjug

Članovi Odbora za evropske integracije upoznali su se 6. oktobra sa modelom monitoringa i izveštavanja za poglavlja 23 i 24, a koji su dogovoreni sa predstavnicima Evropske komisije.

Model monitoringa i izveštavanja predstavila je šef pregovaračkog tima Srbije, Tanja Miščević, koja je istakla da će poglavlja 23 i 24, biti otvorena do samog kraja pregovaračkog procesa, i koja uz Poglavlje 35 predstavljuju kontrolna poglavlja sa uticajem na čitav tok pregovora.

Ona je dodala da je sa Evropskom komisijom dogovoren način i dinamika izveštavanja o sprovođenju akcionalih planova, informisanje o ispunjenosti usklađivanja normativnog okvira i razumevanje prelaznih merila za poglavlja, saopšteno je iz Skupštine Srbije.

Miščević je istakla da će, pored internih mehanizama izveštavanja, koji su kvartalni za Poglavlje 23 i mesečni za Poglavlje 24, Srbija izveštavati Evropsku komisiju o sprovođenju akcionalih planova dva puta godišnje, a na zahtev zemalja članica EU dostavljati i vanredne izveštaje.

Takođe, nakon ovogodišnjeg Izveštaja Evropske komisije o napretku, sledeći će biti predstavljen 2018. godine, dok će u međuvremenu postojati kraći izveštaji za dodatno informisanje zemalja članica EU, što predstavlja dodatni instrument praćenja, dodala je Miščević.

Predsednica Odbora za evropske integracije, Marinika

Ona je podsetila članove pregovaračkog tima i rukovodioce pregovaračkih grupa po poglavljima na šarolik sastav Narodne skupštine u ovom sazivu, koji uključuje i evroskeptične političke opcije, ali i na ulogu Narodne skupštine, Odbora i Nacionalnog konventa za EU u procesu utvrđivanja pregovaračkih pozicija po poglavljima.

Tepić je istakla da će Odbor dodatno intenzivirati svoju nadzornu ulogu, posebno nad sprovođenjem mera, kao dodatak internom izveštavanju o napretku i realizaciji akcionalih planova. Ona je informisala šefa pregovaračkog tima da će se intenzivirati i parlamentarni kontakti sa kolegama iz Estonije, zemlje koja će naredne godine predsedavati Savetu EU.

Članovi Odbora, rukovodioци pregovaračkih grupa za poglavlja 23 i 24 i predstavnici Nacionalnog konventa za EU razmenili su mišljenja o konkretnim pitanjima vezanim za izveštavanje, ali i budućim aktivnostima koje će se naći pred Odborom za evropske integracije.

Tepić, poručila je da su za sadašnju fazu u procesu evropskih integracija zaslužne sve vlade koje su godinama unazad radile na ovom procesu.

Opštine potpisale prvu Deklaraciju o unapređenju položaja Roma

Izvor: Kancelarija za ljudska i manjinska prava

Od kada su osnovani pre nešto više od dve godine, mobilni timovi za inkluziju Roma su promenili na bolje životе mnogih, pružajući svakodnevnu pomoć na terenu istakla je Suzana Paunović, direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava. Pauno-

Govoreći o značaju uspostavljenih mobilnih timova, Paunović je navela da bilo da se radi o pomoći pri obrazovanju dece, izdavanju zdravstvenih knjižica ili odgovorima na pitanja u vezi sa zaposlenjem, najvažnije je stalno prisustvo mobilnih timova na terenu i njihov rad na rešavanju pro-

razvoj i korišćenje svih potencijala koje romska zajednica ima.

Oskar Benedikt, zamenik šefa Delegacije Evropske unije u Srbiji, istakao je značaj usvojene Startegije za uključivanje Roma i Romkinja, navodeći da EU ostaje posvećena rešavanju ovog pitanja. Benedikt je naveo da je vrednost ovog projekta 4,8 miliona evra, a da se u narednom periodu očekuje dodatnih 20 miliona evra.

Nj.E. ambassador Andrea Oricio, šef Misije OEBS-a u Srbiji, ocenio je da je današnji skup potvrda koliki je značaj saradnje svih partnera na postizanju projektnih ciljeva. Oricio se u ime implementacionog partnera posebno zahvalio Kancelariji za ljudska i manjinska prava na doprinisu u koordinaciji projektnih aktivnosti.

vić je u Smederevu otvorila konferenciju "Inkluzija Roma – izazovi i šanse na lokalnom nivou" u okviru projekta „Ovde smo zajedno – Evropska podrška za inkluziju Roma“.

Suzana Paunović je tom prilikom istakla da je Vlada posvećena pitanjima inkluzije Roma, čemu u prilog govore uspostavljeni institucionalni mehanizmi kojima se prati napredak u toj oblasti na nacionalnom i lokalnom nivou, kao i uspostavljena koordinacija u aktivnostima između Vlade, lokalnih samouprava, civilnog sektora i donatora.

- Današnji skup je prilika da se razmene dobre prakse u radu mobilnih timova na lokalnom nivou i podele dobra iskustva u rešavanju stambenih pitanja kroz 18 modela stambenog zbrinjavanja na kojima smo radili u prethodnom periodu. Paunović je pozvala prisutne predstavnike 32 lokalne samouprave da pogledaju i prvu izložbu urbanističkih planova, ističući da je ovo prilika da se vidi kako izgledaju planovi naselja koje su opštine prepoznale kao svoj prioritet za dalji rad.

blema. Rezultat tog napornog rada je da su mobilni timovi postali ključni resurs u svojim zajednicama i bitan mehanizam za realizaciju lokalnih i nacionalnih ciljeva za inkluziju Roma, ocenila je Paunović.

Da ovaj koncept ima svoje mesto i perspektivu u budućnosti potvrđuje činjenica da su gradonačelnici 20 opština potpisali prvu Deklaraciju o unapređenju položaja Roma na lokalnom nivou, kao i to da je u okviru projekta izrađen vodič za osnivanje mobilnih timova koji treba da posluži drugim opštinama i gradovima, istakla je Paunović.

Kako je navela Paunović, sa novom Strategijom za uključivanje Roma i Romkinja za period od 2016. do 2025. koju je Vlada usvojila, stvoren je okvir da se aktivnosti sve više sprovode na lokalnom nivou što donosi nove obaveze lokalnim samoupravama, ali i prilike za napredak,

Vitomir Mihajlović, predsednik Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine, zahvalio se Vladi Srbije, opštinama i gradovima koji učestvuju

u projektu. Zajedničkim radom pokazali smo da nema nerešivih problema i pripadnici romske nacionalne manjine poštuju ove napore Vlade i lokalnih samouprava.

Prisutni su imali priliku da pogledaju kratku demonstraciju Baze podataka za praćenje mera o inkluziji Roma, kao i svojevrsnu izložbu urbanističkih planova naselja koje su opštine prepoznale kao prioritet.

Realizacija nastave maternjeg jezika kao izbornog predmeta

Izvor: Pokrajinska vlada / Hlas ljudu

Potpredsednik Pokrajinske vlade, pokrajinski sekretar za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice, Mihalj Njilaš, u ponedeljak, 17. oktobra 2016. godine, u zgradji Pokrajinske vlade, otvorio je sastanak na temu „Maternji jezik sa elementima nacionalne kulture – realizacija nastave izbornog predmeta u osnovnim i srednjim školama“. Ovaj sastanak inicirali su Koordinacija nacionalnih saveta nacionalnih manjina i Nacionalni savet slovačke nacionalne manjine sa Svetlanom Zolnjan. Pored predstavnika nacionalnih saveta (mađarske, slovačke, rumunske, rusinske, hrvatske, bunjevačke i češke nacionalne manjine), sastanku je prisustvovala i državna sekretarka Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Anamarija Viček.

U svom pozdravnom govoru, sekretar Njilaš je istakao: „Maternji jezik ima dvostruku ulogu u životu svakog od nas – funkciju razvoja ličnosti i funkciju razvoja identiteta.“, dodavši pritom: „U prethodnom periodu, naš sekretarijat je već razmatrao pitanja problema realizacije nastave Maternjeg jezika sa elementima nacionalne kulture, čak je i inicirao izmene i dopune Pravilnika o nastavnom planu za osnovne i srednje škole.“

Sekretar je rekao i to da se u današnjem političkom sistemu ostvaruje mogućnost za još čvršću saradnju s Ministarstvom prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, posebno kada je u pitanju obrazovanje na jezicima nacionalnih manjina i nacionalnih zajednica. To pokazuje i odnos među koalicionim partnerima, kao i to što se u visokim državnim organima prosvete prvi put postavlja državna sekretarka (Anamarija Viček) iz jedne nacionalne manjine.

Anaramija Viček je ovom prilikom istakla to da je u planu reforma prosvete i zakona o osnovama sistema obrazovanja. U tom planu, izuzetno važnu ulogu predstavlja i sam predmet Maternji jezik sa elementima nacionalne kulture.

Predstavnici nacionalnih saveta na sastanku su izneli svoja zapažanja iz prakse. Učenici, odnosno njihovi roditelji, koji žele da izučavaju

Maternji jezik sa elementima nacionalne kulture, početkom svake školske godine moraju da se izjašnjavaju za to. U nekim školama još ima problema s korrektnim sprovođenjem ankete za roditelje i prilikom upisa u prvi razred, kao i u narednim razredima. Budući da je u mnogim školama reč o malom broju učenika koji se opredeljuje za

ovu nastavu, najčešće ima problema u pogledu formiranja grupe – ima malo učenika i malo grupa. Veliku teškoću u kvalitetnoj realizaciji nastave Maternjeg jezika sa elementima nacionalne kulture predstavlja to što su učenici

na različitim nivoima poznavanja i vladanja maternjim jezikom, dok je nastavni program koncipiran prema klasičnoj šemi nastavnih programa – bez predviđenih diferenciranih sadržaja. Analiza udžbeničke literature za realizaciju ovog predmeta pokazala je to da ona u velikom broju slučajeva i ne postoji. Dodatan problem javlja se kada je reč o jeziku koji nije standardizovan (na primer romski jezik, bunjevački govor).

Na kraju sastanka, predloženo je da se sastavi predlog sa smernicama za poboljšanje nastave Maternjeg jezika sa elementima nacionalne kulture. Trebalо bi konkretno definisati minimalni i maksimalni broj učenika u jednoj grupi, kao i maksimalni raspon uzrasta učenika u jednoj grupi (maksimalno tri razreda), te ustanoviti to da časovi

budu u zvaničnom rasporedu časova škole. Takođe, trebalо bi podržati predlog nacionalnih saveta da odbori za obrazovanje, u saradnji sa izdavačima, obezbede kompetentne autore, prevodioce, lektore i recenzente koji bi u optimalnom vremenu mogli da pripreme adekvatnu udžbeničku i dodatnu literaturu i druga nastavna sredstva radi što bolje realizacije nastave ovog nastavnog predmeta.

Obilužen 95. rođendan Bunjevačkog kola

Izvor: Bunjevci

Udruženje građana „Bunjevačko kolo“ iz Sombora svečano je obilužilo nesvakidašnji jubilej.

„Devedest peti rođendan je jubilej koji retko koja organizacija il udruženje

Na svečanosti povodom obilužavanja godišnjice udruženja u Bunjevačkoj kući prisustvovali su pridsidnik Skupštine grada Sombora, prim dr Zoran Parčetić, načelnica Zapadno-bačkog okruga, mr Latinka Vasiljković, član Gradskog veća za kulturu i obrazova-

NSBNM, Nikola Babić, pristavnici prijateljski udruženja i članovi Bunjevačkog kola.

ima. Bunjevačko kolo su 1921. godine osnovali Bunjevci, učesnici Velike narodne skupštine u Novom Sadu koji su dali svoje odlučne glasove da ovi krajevi pripadnu Srbiji

radi ujedinjenja u Kraljevinu SHS. Oni su bili i osnivači Bunjevačko-šokačke stranke koja je na izborima za ustavotvornu skupštinu 1920. godine imala duplo više glasova čak i od vladajuće radikalne stranke. Upravo ta bunjevačka elita su osnivači Bunjevačkog kola čiju tradiciju nastavljamo radom u današnjem udruženju“, istako je počasni pridsidnik UG „Bunjevačko kolo“, Đuro Bošnjak.

nje, Nemanja Sarač, narodni poslanik Vlado Babić, direktorica Zavoda za proučavanje kulturnog razvijanja Srbije, Marina Lukić Cvetić, podpridsidnik

Pozdravnim ričima i čestitkama članovima udruženja, svečanost je otvorio pridsidnik Dejan Parčetić. O radu i planovima Bunjevačkog kola govorili su podpridsidnica Aleksandra Medurić Kalčan i podpridsidnik udruženja, Aleksandar Bošnjak. Prigodan kulturno-umjetnički program pripravile su pivačke grupe GKUD-a „Ravangrad“, učenici OŠ „Bratstvo-jedinstvo“ i somborski tamburaši.

U okviru proslave, svečano je otvorena izložba umjetničke fotografije Petra Zamba, rukovodioca foto sekcije u udruženju. Nakon svečanosti, druženje članova i gostiju nastavljeno je uz prigodan koktel.

Festival „Slovačke narodne nošnje u Vojvodini“

Izvor: Južni Banat / Pokrajinska vlada

Narodna nošnja je kod Slovaka uvek bila simbol tradicije, određivala je ekonomski status, bračni status, starost. Za svako slovačko mesto ili kraj vezivala se i specifična nošnja. Ta specifičnost ogledala se u korišćenju određenih krojeva, tkanina, ornamenata, u bogatstvu kolorita, kao i u propratnim ukrasnim detaljima i nakitu.

Festival „Slovačke narodne nošnje u Vojvodini“, koji je održan 2. oktobra u Kisaču uz prisustvo predsednika Pokrajinske vlade, Igora Mirovića, i gradonačelnika Novog Sada, Miloša Vučevića, upravo ima za cilj da doprinese očuvanju 270-godišnje duge tradicije i istorije Slovaka u Vojvodini na jedan sasvim originalan način, kroz nošnje.

Događaj je obuhvatio dve izložbe fotografija nošnji, iz svakodnevnog života i iz svečanih prilika, zatim defile učesnika koji su predstavili tradicionalnu slovačku

svadbu, a u svom revijalnom delu, i prezentaciju kolekcionarske nošnje, sakupljane u slovačkim mestima u Vojvodini stare od 80 do 140 godina. Bila je to prilika da se svako slovačko mesto u Vojvodini predstavi starim kolekcionarskim nošnjama uz prezenta-

ciju o njenim specifičnostima i načinu nošenja.

Otvarački festival predsednik Po-

krajinske vlade, Igor Mirović, istakao je da je viševekovna istorija Slovaka u Vojvodini veoma bogata, posebno u kulturi, književnosti, pozorišnoj umetnosti i očuvanju tradicionalnih vrednosti, i istakao da se tim bogatstvom diče i Vojvodina i Srbija.

Naglasio je da je obaveza u svakodnevnom životu slati poruke tradicije dobrih međunacionalnih odnosa u Vojvodini.

„Samo pomaganjem, međusobnim razumevanjem, aktivnim učešćem u razrešavanju svih problema, možemo da kažemo da Vojvodina živi životom zajedništva, životom koji omogućava da se ovakva tradicija očuva“, rekao je Mirović.

Gradonačelnik Novog Sada, Miloš Vučević, rekao je da je privilegija pomagati manifestaciju koja, pored toga što čuva bogatu tradiciju, čini Novi Sad istinskom prestonicom kulture i učvršćuje njegovu kandidaturu za titulu evropske prestonice kulture 2021. godine.

Direktor Kulturnog centra Kisač i autor festivala, Pavel Surovi, naglasio je da je ovaj festival svojevrsni istorijsko-etnografski osvrt na korene i tradiciju i da je okupio učesnike iz svih mesta u kojima žive Slovaci u Vojvodini. Manifestaciji u Kisaču prisustvovala je ambasadorka Slovačke u Srbiji, Dagmar Repčekova.

Novinar Ivan Nikolov dobitnik nagrade „Evropljanin 2016“

Izvor: Blic

Narodnoj skupštini Republike Bugarske u Sofiji uručena je nagrada „Evropljanin 2016“ predsedniku Kulturno-informativnog centra u Bosilegradu novinaru i publicisti, Ivanu Nikolovu.

Visoko priznanje Parlamentarne skupštine Saveta Evrope u Strazburu Ivan Nikolov je dobio u znak priznanja za doprinos u ostvarivanju ličnih i kolektivnih prava pripadnika bugarske nacionalne manjine u Srbiji. Prestižnu nagradu godišnje dobija samo po jedan građanin svake od država Evropske unije.

– Nadam se da će ovo priznanje angažovati ne samo Bugarsku i evropske institucije, već pre svega Srbiju, za trajno i pravedno rešavanje teških problema iz prošlosti i stvaranje normalnih uslova za život našim napačenim sunarodnicima. Nije toliko važno da li sam ja evropski gradjanin ili ne. Važno je da odnosi Srbije i Bugarske budu evropski, a Bosilegrad i Dimitrovgrad pristojni evropski gradovi.

Nagradu sam primio sa nadom da je time data nacionalna i evropska legitimacija za sve ono što sam tokom

dve i po decenije pisao, govorio i radio za prava Bugara u Srbiji, za očuvanje i razvoj kulture bugarske nacionalne manjine, za istraživanje istorijske istine i prevazilaženje teškog i starog nasledstva. Za nacionalno pomirenje Bugara i Srba i afirmisanje evropskih principa i vrednosti u Srbiji. Ova nagrada je i poruka svima onima koji 25 godina vode neprekidnu borbu protiv kompromitovanja i zatvaranja Kulturno-informativnog centra u Bosilegradu – izjavio je za „Blic“ novinar Ivan Nikolov.

Laureat i građanin Evrope iz Bosilegrada je dopisni član Akademije nauka i umetnosti Bugarske, urednik mesečnika „Bilten“, pesnik, novinar i publicista. Poznati borac za prava Bugara, koji se bavi očuvanjem tradicije, jezika i kulture nacionalne manjine u Srbiji, boravio je u Strazburu, gde je 12. oktobra prisustvovao predstavljanju 52 dobitnika nagrade „Građanin Evrope“.

Otvoreni za nove ideje i projekte

Izvor: Dnevnik

Mađarski kulturni centar osnovan je u Titelu radi ostvarivanja ciljeva u oblasti očuvanja nacionalnog identiteta, tradicije i istorijskog nasleđa mađarske nacionalne manjine. Pored toga, cilj je da način funkcionisanja bude zasnovan na principu otvorenog univerziteta sa višestrukom namenom, za sve vidove edukacije, održavanja stručnih seminara izložbi, koncerata, raznih vrsta kreativnih radionica

Uređene prostorije MKC svečano su u subotu otvorili presecajući vrpcu potpredsednik Pokrajinske vlade, pokrajinski sekretar za obrazovanje, propise i nacionalne manjine-nacionalne zajednice Mihalj Njilaš i predsednik Opštine Titel Dragan Božić. Među brojnim gostima bili su i državni sekretar u Ministarstvu za obrazovanje Anamarija Viček, predstavnici SVM u Skupštini APV, članovi Mađarskog nacionalnog veća, predstavnici lokalne samouprave.

U sklopu MKC funkcioniše i mađarsko

kulturno umetničko društvo „Tiski cvet“ koje ima podružnicu i u obližnjem Loku, gde pripadnici mađarske manjine čine više od 20 odsto stanovništva. Kako nam je saopštilo potpredsednik MKC Lajoš Erdeg, ova ustanova otvorena je za sve koji imaju želje i ideje i projekte, kojima se može doprineti obogaćivanju kulturnog sadržaja u titelskoj opštini.

U okviru centra redovno se održava kurs mađarskog jezika, za koji vlada veliko interesovanje, pored toga u naредnom periodu se očekuje i pokre-

tanje kurseva na drugim jezicima. Predsednica Mađarskog kulturnog centra u Titelu je Magda Latinkić, a potpredsednici su Lajoš Erdeg i Imre Boboček.

Rukovodstvo MKC se zahvaljuje na pomoći lokalnoj samoupravi Titela, koja je prepoznala potrebu za osnivanjem ovakve institucije i potencijale koje ona može da pruži zajednici. Posebno se zahvaljuju kompaniji „Si Agro“, koja je donirala nameštaj za opremanje učionice.

Održan festival „Crvena ruža“

Izvor: Ruske slovo

Festival rusinske kulture „Crvena ruža“ u Ruskom Krsturu ove godine održan je po 55. put. Trajao je dva dana i imao je pet manifestacija. Na svečanom koncertu održanom u nedelju, 2. oktobra, krsturski amateri su se, uz specijalnu muzičko-folklornu tačku, oprostili od nedavno preminulog Julijana Ramača Čame.

Festival je otvoren u subotu, 1. oktobra, izložbom slika Andelke Antićević iz Berkasova koje su inspirisane ljubavlju prema rusinskim korenima.

Istog dana održana je i manifestacija za decu „Crveni pupoljak“ na kojoj je bilo takmičenje za najbolju novu kompoziciju, a u drugom delu programa nastupili su dečiji folklorni ansambli iz više mesta.

Obnovljena manifestacija „Odjeci ravnice“, u subotu uveče, okupila je predstavnike skoro svih mesta u kojima žive Rusini iz Srbije, Hrvatske i Slovačke. Prisutne je pozdravio izaslanik predsednika Srbije, Radoslav Pavlović.

U nedelju, 2. oktobra, na manifestaciji „Crvena ruža“ za najlepši ženski i muški glas takmičilo se jedanaest pevača, a najbolji su bili Kristina Afić i Robert Zahorjanski. U revijalnom delu programa predstavljen je album Zlatka Ruskovskija „Samo jedan pogled“.

Kao kruna Festivala održan je Svečani koncert „Nasred široke ravnice“ na kom su nastupila rusinska društva sa najreprezentativnijim muzičko-folklornim tačkama. Prisutne je pozdravio Mihalj Njilaš, pokrajinski sekretar za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine-zajednice, zamjenik predsednika Opštine, Karolj Valka, kao i predsednik Nacionalnog saveta Rusina, Slavko Rac.

Poseban deo programa je

bilo sećanje na Julijana Ramača Čamu, koji je dao nemerljiv doprinos rusinskoj kulturi u više oblasti, a od njega su se oprostili svi amateri krsturskog Doma kulture kroz muzičke i folklorne tačke koje je Čamo najviše voleo.

Obeležena 200-godišnjica od rođenja Petra Kuzmjaka

U krsturskoj osnovnoj i srednjoj školi sa domom učenika „Petro Kuzmjak“ u subotu, 1. oktobra, prigodnim programom obeležena je 200-godišnjica od rođenja

učitelja Petra Kuzmjaka, čije ime nosi ova škola, takođe i jedna ulica u Krsturu, kao i rusinsko kulturno-umetničko društvo u Novom Orahovu.

Ovom prilikom krsturska Škola i Nacionalni savet Rusina, odnosno njihova Radna grupa, organizovali su Okrugli sto posvećen Petru Kuzmjaku, na kom su učestvovali i gosti iz Slovačke, iz Srednje stručne škole u Popradu u Slovačkoj i iz Stranjana, rodnog mesta učitelja Kuzmjaka.

Svečanost je počela polaganjem cveća na bisti Petra Kuzmjaka ispred škole, a cveće su položili direktor škole, Vasilj Kuzmjak, i predsednica Odbora za obrazovanje Nacionalnog saveta, Melania Rimar.

U školskom holu prisutne je u ime škole pozdravila i otvorila izložbu pedagog, Ljubica Njaradi, a učenici drugog razreda odeljenja na rusinskom jeziku gimnazije izveli su kratak program. Na pozivu da zajedno obeleže ovaj jubilej zahvalio se direktor, Vasilj Kuzmjak, i gradonačelnica Stranjana, Vjerka Kravčakova.

Direktor škole iz Poprada, Vasilj Kuzmjak, predstavio je specijalno za ovu priliku video-film i fotografije posvećene Kuzmajkovom rodnom kraju i selu Stranjani, a izneo je i sećanja svoje majke na svog rođaka – učitelja Kuzmjaka.

Na svečanosti su bili prisutni pomenuti gosti iz Poprada, Humenog, Stare Ljubovnje, kao i više članova Nacionalnog saveta Rusina, narodna poslanica Olena Papuga, sveštena lica i drugi gosti.

Parlamentarna delegacija Češke republike posetila Nacionalni savet Čeha

Izvor: www.ebelacrkva.rs

redstavnici Parlamenta Češke Republike i Ambasade ove zemlje u Beogradu posetili su Belu Crkvu, sastali se sa članovima Nacionalnog saveta Čeha, rukovodstvom Opštine i članovima Čeških Beseda Bele Crkve, Češkog sela i Kruščice.

– Imali smo priliku da vidimo kako su se ovde naši zemljaci dobro uklopili, a ipak uspeli da očuvaju svoj jezik i kulturu. Lako su naši domaćini danas Srbci, oni su ujedno i Česi i to je dobro, kroz takav vid dvoentiteta se može unapređivati saradnja, istakla je Zuzka Bebarova Rujbrova, predsednica Odbora za peticije poslaničkog doma Parlamenta Češke Republike.

– Ova poseta predstavlja veliku čast za našu opština. Razgovarali smo o pomoći koju lokalna samouprava pruža nacionalnim manjinama, među njima i češkoj manjinji i šta još možemo da uradimo za njih. Pored radio emisije, TV programa koji se emituje na lokalnoj kablovskoj emisiji, na regionalnoj televiziji, pa do ustupanja prostorija za sedište Nacionalnog saveta, razgovarali smo i o tome šta bi još u bu-

dućnosti moglo da se uradi. Pričali smo i o projektima koji su realizovani u saradnji sa Ambasatom i Češkom Republikom, a koji predstavljaju najveće investicije neke strane zemlje kod nas u opštini. Posebno smo zahvalni i na donaciji tri autobusa, balon Sali u Kruščici i naravno na izgradnji kanalizacione mreže u Kruščici, istakao je Darko Bogosavljević, predsednik opštine Bela Crkva.

Hrvatska zajednica

Mali, ali bitan korak

Izvor: Hrvatska riječ

očetkom listopada proširen je program na hrvatskom jeziku koji se emitira na Radiju Novi Sad (RNS), koji je dio Radio-televizije Vojvodine (RTV), javnoga medijskog servisa AP Vojvodine. Namjesto dosadašnjih pola sata tijedno, obim programa je uvećan na sat vremena tjedno.

Program sada sadržava dvije polusatne emisije koje se emitiraju subotom i utorkom (obje u istom terminu od 14.15 sati). Emitiraju se na trećem programu Radija Novi Sad (RNS3), namijenjenom za programe na jezicima nacionalnih manjina, koji se nalazi na frekvenciji 100.00 Mhz-a. Program ovoga radija se može slušati i online preko linka na internetskoj stranici www.rtv.rs.

Za realizaciju emisija sada je angažirana nezavisna produkcija – Udruge novinara „Cro-info“ iz Subotice. Emisije uređuje i vodi Petar Pifat, kulturni djetlatnik i glazbenik iz Petrovaradina. Prije ovih izmjena subotnju tijednu emisiju uređivala je i vodila Jelena Tumbas, urednica programa na hrvatskom jeziku RTV-a.

„Nastavljamo se baviti događajima u hrvatskoj zajednici na prostoru Vojvo-

dine, ali s naglašenijim kulturnim aspektom“, kaže Pifat. „Subotnja emisija će sadržavati duže priloge posvećene društveno-političkim i kulturnim temama. Neće biti tzv. dnevno-političkih tema. Za potrebe te emisije uzimati ćemo i dijelove emisija 'Motrišta' ili 'Zlatna škatulja' nezavisne produkcije 'Cro-info'. S duge strane, u emisiji koja je na programu utorkom imat ćemo i više kraćih priloga. Preuzimat ćemo i

sadržaje iz televizijskog programa na hrvatskom jeziku RTV-a. Plan nam je i širenje spektra tema iz svih područja života vojvođanskih Hrvata“, dodaje on.

Član Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća zadužen za informiranje, Ivan Ušumović, kaže kako je ovo mali, ali bitan korak za unaprjeđenje hrvatskog programa na Radio Novom Sadu.

„Uvećanje je značajno, jer se krećemo u smjeru izjednačavanja s programima drugih nacionalno-manjinskih zajednica koje su po brojnosti slične Hrvatima. To je jedan od zahtjeva HNV-a već više godina. Druga dobra stvar su bolji, slušaniji termini, budući da je program ranije emitiran subotom od 21 sat. Ujedno, 'vidljiviji' smo i za slušatelje iz drugih nacionalnih zajednica u Vojvodini“, kaže Ivan Ušumović.

Centar za istraživanja migracija
Center for Migration Studies

Publikaciju podržava Fondacija za otvoreno društvo, Ambasada Sjedinjenih Američkih Država iz Beograda i Misija OEBS u Srbiji. Mišljenja objavljena u biltenu ne predstavljaju nužno zvanične stavove vlada i organizacija koje finansiraju projekat